

Till: regeringskansliet

Värna ICLD:s framtid – för Sveriges kommunala bistånd och Gotlands utveckling

Yttrande

Region Gotland vill med detta yttrande lyfta den allvarliga oro som uppstått med anledning av Sidas besked att från och med 2027 inte längre tillhandahålla kärnstöd till Internationellt Centrum för Lokal Demokrati (ICLD). Ett sådant beslut skulle få mycket negativa konsekvenser – såväl nationellt för Sveriges kommunala biståndsgemenskap som regionalt för Gotland.

ICLD är en unik aktör i det svenska biståndslandskapet. Verksamheten möjliggör att svenska kommuner och regioner deltar i internationellt biståndsarbete inom lokal demokrati, jämlik hälsa och mänskliga rättigheter. Detta är i linje med Sveriges utrikes- och utvecklingspolitiska prioriteringar och bidrar till att stärka demokratin där den betyder som mest – på lokal nivå.

Beskedet innebär i praktiken att det inte längre skulle finnas någon svensk institution med uppdrag att stödja kommunalt utvecklingssamarbete – en uppgift som ICLD genomför med hög professionalism och bred internationell förankring. I en tid där demokratin globalt är satt under press och auktoritära tendenser vinner mark i många delar av världen, utgör ICLD:s arbete ett konkret och långsiktigt verktyg för att stärka lokalt självstyre, medborgarnas inflytande och institutionell motståndskraft i utvecklingsländer.

ICLD har till exempel etablerat en omfattande verksamhet med ukrainska kommuner som, trots pågående krig och svåra förutsättningar, aktivt efterfrågar stöd i sitt demokratiseringsarbete. Dessa insatser handlar om att stärka de ukrainska kommunerna till en EU-integrering och om att bygga starkare demokratisk resiliens i såväl Ukraina som Sverige. ICLD:s stöd till ukrainska kommuner är därför på längre sikt ett direkt bidrag till europeisk stabilitet.

ICLD har genom åren byggt upp en stark kompetens och kunskap för att säkerställa att de kommunala partnerskapen håller hög biståndskvalité och ger starka spridningsbara resultat till ett stort antal kommuner i det land där insatsen har genomförts.

Att låta denna verksamhet gå förlorad vore ett allvarligt avbräck i Sveriges utrikespolitiska ambitionsnivå. Det skulle i praktiken ta bort möjligheterna för svenska kommuner och regioner att vara en aktiv del av biståndet och demokratibyggandet.

För Region Gotland är frågan även djupt förankrad i en regionalpolitisk verklighet. I samband med statliga beslut om att stärka Gotlands arbetsmarknad etablerades ICLD i Visby som en strategisk utlokalisering av kvalificerade tjänster, en typ av jobb som det i övrigt råder stor brist på i regionen. Dessa typer av statliga satsningar är viktiga för att långsiktigt bygga en bred och hållbar arbetsmarknad på Gotland – särskilt eftersom öns geografiska läge begränsar möjligheterna till arbetsmarknadspendling. Att slå vakt om sådana etableringar är en förutsättning för att mindre regioner ska kunna behålla och utveckla spetskompetens utanför storstadsområdena. I dag arbetar ett 15-tal personer på ICLD på Gotland, och verksamheten har blivit en viktig del av öns långsiktiga arbetsmarknadsstruktur. Sådana arbetstillfällen är ofta avgörande för att kunna attrahera och behålla högutbildade familjer. En nedläggning skulle därför få negativa konsekvenser, inte bara för de direkt berörda medarbetarna, utan även för Gotlands attraktionskraft som bostadsort för kvalificerad arbetskraft.

Region Gotland anser att staten fortsatt bör ta ansvar för det uppdrag som regeringen ursprungligen formulerade när ICLD grundades 2008, och att detta uppdrag inte kan överlåtas till projekt- eller programansökningar med osäker framtid.

Vi uppmanar härmed regeringen att säkerställa fortsatt statlig finansiering för ICLD i form av kärnstöd. Detta kan göras till exempel genom en särskild budgetpost i Sidas regleringsbrev avsedd för ICLD:s fortsatta verksamhet, motsvarande den som finns för partianknutna organisationer. Inga nya medel behövs, utan det krävs endast ett förtydligande till Sida att kärnstöd även fortsatt är en lämplig finansieringsform för det uppdrag ICLD utför.

Avslutningsvis vill Region Gotland understryka att vi, tillsammans med andra berörda aktörer, står redo att bidra konstruktivt i processen att säkerställa ICLD:s framtid. Detta förutsätter politisk vilja och tydlig styrning från regeringen.

Regionstyrelsen

Meit Fohlin
Ordförande Regionstyrelsen

Stefan Hollmark
Regiondirektör